ělým
představitkovém
ují také
divadlo
vy hry
dna bu-
ské vy-
v mo-
y nevíš
ede Mi-
dstave-
Začátky
(něk)

ury

Ludmila
to oce-
jmenné
lelníků,
lturním
Sdruže-
ici nad
edních
(vhk)

uchačů
je na
in) Ja-
h umě-
díla P.
lka, V.
(jak)

v Brně
lión, v
ncert z
velkou
budou
ášová,
a Ri-
bomír
mický
Leoše
deněk
před-
lici.
(b)

ydala
dmila
a své
Také
v tis-
men-
kte-
vhk)

most
á mj.
ultu-
240
a
il je
jako
lišti,
Bro-
Me-
vhk)

středující především ranou tvorbu této malířky a grafičky z dvacátých let. Nedožitým sedmdesátinám akademického malíře Jiřího Horníka je věnována výstava jeho portrétů, krajinomaleb a zátiší, zapůjčených ze sbírek Národní galerie. Výstava je zpřístupněna v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě do 23. února. V kyjovském Domě kultury ROH byla zahájena výstava převážně krajinářských prací ka. O hodinu dříve bude mít vernisáž ve stejném výstavním domě výstava šperků Oldřicha Treutnera. V Galerii J. Krále bude ve stejnou dobu zahájena výstava obrazů gottwaldovského výtvarníka Františka Nikla. Na středeční podvečer (18.30 hodin) připravuje Galerie výtvarného umění v Hodoníně vernisáž výstavy fotografií Vladimíra Židlického a obrazů, kreseb i grafik Josefa Ruszeláka. (jak)

Příliš mnoho strašidel

Jak už si publikum všimlo, stal se nejnápadnějším příznakem polské kinematografie osmdesátých let rozkvět tzv. lehčích žánrů. Ještě u nás zcela nedozněl ohlas Sexmise, a již se divácké davy valí na další z hitů polské produkce — na horor režiséra Marka Piestraka VLČICE (Wilczyca, 1982).

Víme, že tento žádaný a v našich kinech vzácný žánr má společný rodokmen s poezií: počítá s vnímatelovou fantazií, pracuje s iracionalitou, není mu cizí lyrika, neboť mimořádné místo v něm patří kresbě atmosféry. Ne náhodou stál u kolébky literárního hororu básník Edgar Alan Poe a ne náhodou má tak geniální dílo české poezie, jakým je Erbenova Kytice, tolik společného právě s hororem. VLČICE je příkladem starobylého typu strašení: žádný z nadpřirozených úkazů se racionálně nevysvětlí, vlkodlačice je opravdovou vlkodlačicí, černá magie funguje jako černá magie a převtělení ženy-bestie je pro hlavního hrdinu tvrdou realitou. Z děsuplné povídačky o ženě, která se ze záhrobí mstila svému muži, stvořil Marek Piestrak (z jehož tvorby známe zdařilou sci-fi podle Stanislawa Lema Zkouška pilota Pirxe) intenzívní vizuální a zvukový nápor, v němž drásavě řehtají koně, odkapává krev, hučí pochodně, blýskají šavle, tříská mráz a zuří sněhové metelice. Ve znamenitých obrazech kamery Janusze Pawlowského, doplněné efekty Jana Olejniczaka, zdají se i černé kníry hlavního hrdiny výtvarně ladit s vertikálami stromových pahýlů na zimní noční cestě, kteroužto náladu vydatně přihušťuje průrazná hudba Jerzyho Matuly. Do paměti se výrazně zapíšou všechny postavy, neboť jejich zjev obklopuje Piestrak obluzující napětím, což platí zvláště o hraběnce v podání Iwony Bielské a o Kacperu Wosiňském, kterého ztělesnil Krzysztof Jasiński.

Režisér udržel celý film v jednotné stylové rovině, neuhnul ani jednou do parodie a zachoval věrnost klimatu chmurné, kramářsky křiklavé historky, čpící hrobovým puchem a napěchované přízraky. Současně však mnohonásobně překročil imaginární „práh hrůzy", který mistři hororu s Hitchcockem v čele respektovali: vědouce, že divák snese jen několik šoků za večer, střežili se vpravit do příběhu víc než tři, čtyři vrcholně vypjaté momenty — a přece po celou dobu lechtalo diváka příjemné vzrušení. Naproti tomu VLČICE straší doslova každým záběrem — strašidlem se v našem očekávání stává doktor, strašidelné tajemství má krčma, strašivou potencí oplývá bezmála každá rekvizita. Nakonec se diváci v okamžicích, kdy se mají doopravdy bát, dusí smíchem. Problematická je rovněž zápletka s rakouskými husary a vůbec celé historické pozadí — děj se totiž odehrává po jednom z poražených polských povstání v 19. století a v dialozích není nouze o vzletné vlastenecké sentence. Národní mýtus a polská otázka tak vedle vlkodlačího syžetu vyznívají poněkud směšně, třeba však přiznat, že stylově, chápeme-li VLČICI jako vědomé navázání na tradici romantismu.

Myslím, že si člověk moderní doby, stísněný reálnými civilizačními stresy, rád na chvíli odpočine ve společnosti děsů smyšlených, vonících čarovnou fantazijní invencí prababiček. Nehledě na zmíněné připomínky, připadající na vrub scénáře, představuje VLČICE podívanou sytou, tučnými barvami malovanou a filmařsky nápaditě uhnětenou. Dobře, že ji Ústřední půjčovna filmů ponechala v originálním znění s titulky — umíme si představit, jak by dabing starosvětské kouzlo příběhu setřel.

JAROMÍR BLAŽEJOVSKÝ